

Concept verslag Natura 2000-veldbezoek Boetelerveld

Datum bezoek: 25-07-2023

Aanwezig namens Provincie: [REDACTED] en [REDACTED]

Aanwezig namens Landschap Overijssel: [REDACTED] en [REDACTED]

Doelen & Voorbereiding

Op 25 juli 2023 brengen wij een bezoek aan het Natura 2000-gebied het Boetelerveld. Dit Natura 2000-veldbezoek staat in het verlengde van de reeks aan PAS-veldbezoeken die plaatsvonden toen het PAS (Programma Aanpak Stikstof) nog in werking was (2015 – 2019). Het is bekend dat we geen PAS meer hebben. Desondanks maakten het Rijk en de provincies de afspraak dat we de monitoring voortzetten die onder het PAS is opgestart. De veldbezoeken zijn ook onderdeel van deze monitoring. Doel van het bezoek is om de ontwikkeling van een selectie van de diverse stikstofgevoelige habitattypen en leefgebieden na te gaan. Daarnaast wordt het veldbezoek gebruikt om informatie uit te wisselen tussen provincie, terreinbeheerders en eventuele gebiedspartners. Ondanks dat er bij de Natura 2000-veldbezoeken herhaaldelijk wordt gekeken naar de ontwikkeling op bepaalde plekken, betreft dit een veldimpressie die kan dienen als aanvulling op- en niet ter vervanging van- de reguliere monitoringssystematiek.

Wij hebben op de volgende locaties gekeken of er bijzonderheden in het veld te zien waren (veldimpressie):

1. Grote Rietgat (H3130)
2. Dophei vegetatie westelijk van Rietgat (H4010A)
3. Herstelde poel met in de rand vochtige heide (H4010A)
4. Poel met Drijvende waterweegbree (*Luronium natans*; H1831)

Bevindingen

Verspreid over het gebied staat een scala aan diverse grondwater meetpunten. Voor Landschap Overijssel is het vaak onduidelijk van wie deze buizen zijn, hoe vaak en of deze bemonsterd worden. Omdat ze tevens slecht gemarkeerd zijn, sneuvelt er weleens een buis. Landschap Overijssel ziet dit graag veranderen. Provincie geeft aan dat [REDACTED] [REDACTED] namens Provincie de nieuwe hydroloog is voor dit gebied, wellicht kan hij meedenken.

Locatie 1: Grote Rietgat

Het Grote Rietgat is een herstelt oud heideven. Ten tijden van particulier beheer was dit ven omgevormd tot een soort eendekooi en daar omheen was een rabattenbos gecreëerd. Door Landschap Overijssel is het ven weer hersteld tot zijn voormalige glorie. Door middel van baggeren is de nutriëntrijke slib laag uit het ven verwijderd waarna een deel van de originele zaadbank zich wederom heeft kunnen ontwikkelen. In deze zaadbank zaten soorten als Stijve moerasweegbree (*Baldellia ranunculoides* subsp. *ranunculoides*), Pilvaren (*Pilularia globulifera*) en Drijvende waterweegbree. Tijdens het bezoek is deze laatste soort niet gevonden (is nog niet weer verschenen). In de gradiënt om het ven heen



(van venoever naar vochtige heide met alle tussenliggende vegetatietypen van nat en basischer naar drooger en zuurder), dat 's winter grotendeels onderwater staat, is het rabattenbos en diens reliëf verwijderd en drie jaar geleden maaisel opgebracht vanuit de Luttenbergven. De zoom bloeide ten tijde van het bezoek rijkelijk met klokjesgentiaan (*Gentiana pneumonanthe*), egelboterbloem (*Ranunculus flammula*) en grote Kattenstaart (*Lythrum salicaria*). In de oever komen we o.a. Blaaszegge, Stijve zegge, Watermunt, Stijve moerasweegbree, Knolrus, Drijvend fonteinkruid en Gewone waternavel tegen. Verder (hoger op het gradiënt) bestond de vegetatie voor een groot deel uit geelgroene zegge (*Carex demissa*), blauwe zegge

(*Carex panicea*), blauwe knoop (*Succisa pratensis*), akkermunt (*Mentha arvensis*) en melk- en hondsviooltje (*Viola stagnina* en *V. canina*). Overige soorten die gezien waren zijn watermunt (*Mentha aquatica*), Tandjesgras (*Danthonia decumbens*), blonde zegge (*Carex hostiana*). Opvallend was de grote hoeveelheid bloeiende wilde bertram (*Achillea ptarmica*), een effect van het tijdstip van uitleggen van maaisel, de soort betreft een ruigtesoort die eigenlijk niet past in deze jonge en regelmatig gemaaid vegetatie.

Landschap Overijssel geeft aan dat er periodiek zo'n 100 ganzen overnachten in de winterperiode op het Grote Rietgat. Dit is ongewenst (organische belasting ven), aangezien hier een voedselarme situatie gewenst is. Beheer is wenselijk, Provincie geeft aan dat hier in het nieuwe Natura 2000-beheerplan aandacht aan gegeven kan worden.

Onderschrift foto Links: Bloeiende vegetatie van Klokjesgentiaan, Egelboterbloem en grote kattenstaart noordwestelijk van het Rietgat

Onderschrift foto onder: Massale bloei van wilde bertram in het zuidwesten van het Rietgat



Locatie 2: Dophei nabij Rietgat

In de jaren 1980/1990 was de door pijpenstrootje gedomineerde vochtige heide ten dele geplagd. Voor de plagwerkzaamheden kwam lokaal langs het pad nog klokjesgentiaan voor die zich vervolgens uitgebreid heeft naar de plagstroken. Door de droogte is deze populatie in de vochtige heide achteruit gegaan. Ook is de opslag grove den (*Pinus sylvestris*) hier groot (zie afbeelding hieronder voor impressie).



Locatie 3: Herstelde poel met Pioniervegetaties met snavelbiezen

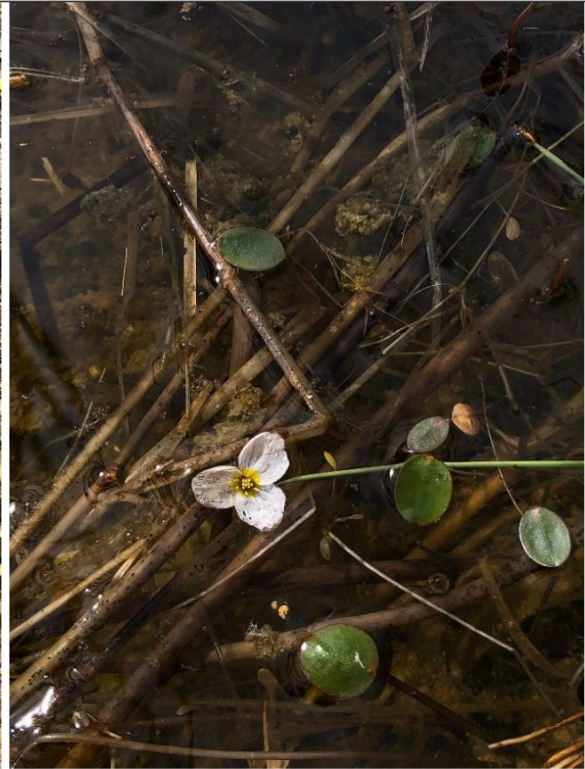
Deze poel is in 2020 beleemd omdat deze te diep lagen en lekken via de zandige ondergronden onder de leemlagen die in Boetelerveld aan oppervlakte liggen. De poel is veranderd van een dystrofe poel naar een rijkere eutrovere poel met drijvend fonteinkruid en manangras met hoger op gradient bruin snavelbies (*Rhynchospora fusca*) en kleine zonnendauw (*Drosera intermedia*). Recentelijk is hier haarmos (*Polytrichum sp.*) uitgebreid wat een teken van toenemende stikstof rijkdom kan aanduiden (zie afbeelding hieronder voor impressie).



Locatie 4: Poel met Drijvende waterweegbree

In deze poel groeit en bloeit drijvende waterweegbree, ten tijde van het bezoek. De bloei is weliswaar minder rijkelijk dan het voorgaande veldbezoek. Door beleming fluctueert het waterpeil in deze poel minder waardoor het lijkt dat drijvende waterweegbree hier achteruit gaat. Echter is dat moeilijk om te zeggen, want in dieper water heeft drijvende waterweegbree geen drijfbladeren of bloemen maar lijnvormige lange bladeren. In de randzone van de poel heeft de soort zich na het beleemen gevestigd in het periodiek droogvallende deel. Ook is de poel in een naastgelegen poel in een zelfde situatie verschenen. Waarschijnlijk door het overhevelen van het water van de ene poel naar de andere poel tijdens het beleemen.

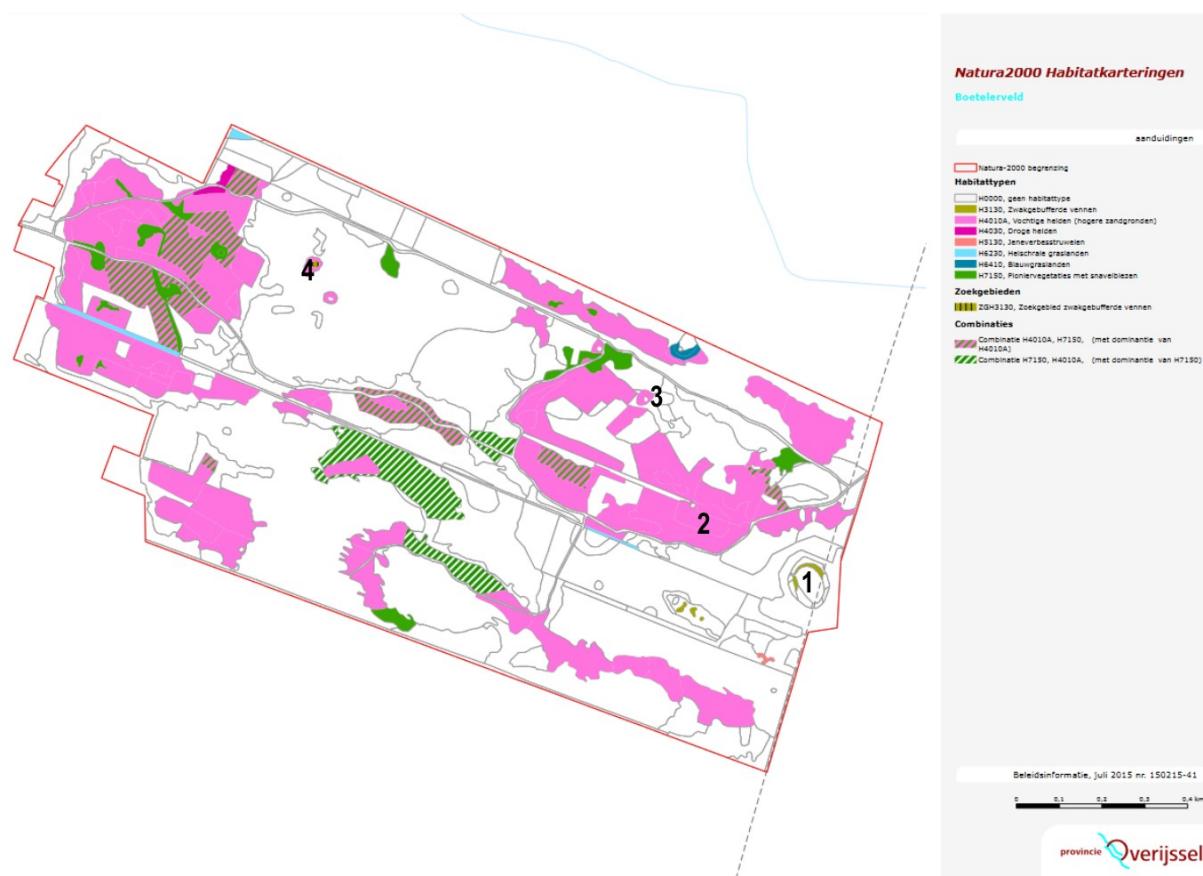
Rondom deze poel is recentelijk veel naaldbos verwijderd voor de ontwikkeling van vochtige heide. Ook hier lijkt haarmos toe te nemen.



Links: landvorm van Drijvende waterweegbree samen met egelboterbloem en waterpostelein.

Rechts: drijvende bladeren en bloem van drijvende waterweegbree

Bijlage 1: Bezochte locaties



Toelichting grondslagen

In dit document kunt u secties vinden die onleesbaar zijn gemaakt. Deze informatie is achterwege gelaten op basis van de Wet open overheid (Woo). De letter die hierbij is vermeld correspondeert met de bijbehorende grondslag in onderstaand overzicht.

J Art. 5.1 lid 2 sub e

Het belang van de openbaarmaking van deze informatie weegt niet op tegen het belang van de eerbiediging van de persoonlijke levenssfeer van betrokkenen